

sepultus est in eadem æcclesia. Huic successit Vitalianus (an. 757) qui rexit æcclesiam metropolitanam annos 12, menses 2, dies 15, et sepultus est in eadem basilica. Huic successit Johannes patriarcha (an. 766), qui rexit æcclesiam metropolitanam annos 36, et sepultus est in eadem æcclesia beatæ Eufemiæ. Post hunc successit Fortunatus¹⁹⁶ patriarcha (an. 803), qui a Leone papa privilegium cum benedictione pallei juxta suorum decessorum exemplar consecutus est. Hic tantæ famositatis fuit, ut dive memoriæ Karolus imperator spiritalem patrem eum habere optaret. Cujus ad augmentum æcclesiæ idem reverentissimus augustus quamplurima contulit præcepta. Qui Fortunatus rexit æcclesiam annos 27. Cui successit Venerius restaurator ecclesiarum (an. 825), qui rexit pontificatum annos 24, menses 8, et sepultus est in sanctæ Eufemiæ æcclesia. Huic successit Victor (an. 848), qui rexit æcclesiam annos 6, menses 3, dies 4, et sepultus est in eadem æcclesia sanctæ Eufemiæ. Cui successit Vitalis patriarcha (an. 854), qui rexit pontificatum annos 19, mensem 1, dies 6, et sepultus est in ecclesia beatæ Agathæ. Post hunc successit Petrus Patriarcha (an. 873), qui

æcclesiam rexit annos 4, menses 6, dies 8, et sepultus est ante ecclesiam sanctæ Eufemiæ. Cui successit Victor junior (an. 878), qui rexit ecclesiam annos 17, menses 11, dies 13, et sepultus est ante æcclesiam sanctæ Eufemiæ. Huic successit Gregorius patriarcha (an. 896), qui rexit pontificatum annum 1, menses 6, dies 22. Huic successit Vitalis junior (an. 897) patriarcha, qui rexit æcclesiam annos 3, menses 3, dies 14 et sepultus est in ecclesia sanctæ Eufemiæ juxta corpora sanctorum martyrum Hermachoræ et Fortunati. Huic successit Dominicus patriarcha (an. 900), qui rexit pontificatum annos 7, menses 11, dies 3. Post hunc successit Laurentius patriarcha (an. 921), qui rexit æcclesiam annos 12, menses 9, dies 24. Cui successit Marinus patriarcha (an. 955) qui tenuit pontificatum annos 34, menses 3, dies 7. Huic successit Bonus patriarcha (an. 967), qui rexit æcclesiam annos 9, menses 6, dies 2. Post hunc successit Vitalis, qui rexit pontificatum annos¹⁹⁷ 50 et menses 6. Huic successit Urso (an. 1012), qui omni virtute plenus rexit ecclesiam annos 37, dies 45.

VARIE LECTIONES.

¹⁹⁶ Fortunatus. ¹⁹⁷ Reliqua a continuatore Chronici addita esse patet.

ANNO DOMINI MVIII.

HERIGERUS

ABBAS LOBIENSIS.

NOTITIA HISTORICA IN HERIGERUM.

(FABRIC. *Bibl. med. et inf. Lat.* lib. viii.)

Herigerus sive Herigerus, Lobiensis seu Laubiensis abbas, ord. Bened., in ditione Leodicensi, ab anno 900 ad 1007, de quo auctor continuationis Fulcuini de gestis Abbatum Lobensium, editus a Luca Dacherio tom VI (editionis novæ t. II, pag. 744) *Scriptis gesta pontificum Leodiensium; scripsit metrico stylo Vitam S. Ursuari; scripsit etiam ad Hugonem epistolam de quibusdam quæstionibus, et alia multa composuit, sed in lucem non emisit. Scripsit, sub sua et Adelboldi persona, Leodiensis clerici, postea vero Ultrajectensis episcopi, Dialogum de dissonantia Ecclesiæ, de Adventu Domini. Congessit etiam contra Ratbertum multa catholicorum Patrum scripta de corpore et sanguine Domini. Hæc ille, quæ eadem leguntur apud Sigebertum cap. 138, et apud Tritheimium cap. 360, de S. E. et II, 63, illustr. Benedictin., qui addit etiam librum de Divinis officiis quem Oudinus tom. II, p. 487 sq., illum esse putabat quem sub Alcuini nomine editum habemus a Melch. Hiltorpio inter scriptores hujus argumenti p. 225, et 13 capitibus locupletiore inter Alcuini*

C Opera p. 1007. *Gesta episcoporum Leodiensium* primorum XXVII, a B. Materno ad B. Remaclum, edita a Chapeavillo in *Gestis pontificum Tungrensium, Trajectensium et Leodiensium*; tom. I, pag. 1-98, Leodii 1612, 4. *Vitam S. Ursuari* episcopi et abbatis in Belgio, an. 713 defuncti, scriptam versibus hexametris leoninis, libris virmstam Gemblaci, negat se voluisse edere Henschenius tom. I. Act. Sancto. April. 18, n. 558, quod nihil historici contineat quod non in Vita ejusdem Ursuari, quam Anso abbas prosa scripsit, succinctius legatur. Specimina tamen quædam dare non intermisit. Libros ipsos Herigeri vulgatos ab Ægidio Waulde inter alia monasterii Laubiensis monumenta, notavit Caveus. Titulus libri est: *La vie et les miracles de S. Ursmer et des sept autres saints, avec la Chronique de Lobbes, recueillie par Gilles Waulde, à Mons 1628, 4. Epistolam ad Hugonem* edidit Edmundus Martene tom. I. Anecdotor., p. 112-118, Paris. 1717, in fol. In hac epistola subtiliter Herigerus ad versus Dionysii Exigui calculum annorum Christi

disputat, Hugoni vicissim septem quæstiones enucleandas proponit. Non video causam cur hanc epistolam integram non esse cum Edmundo Martene existimem, qui pag. 117 etiam initium epistolæ Hugonis ad Harigerum e ms. codice publicavit. *Dialogus cum Adelboldo*, quem ms. Gemblaci servari monuit Miræus ad Sigeberti c. 137, necdum quod sciam a quoquam in lucem datus est. Liber *De corpore et sanguine Domini* non Rabberto (Paschasio) oppositus est quem laudat et sequitur, sed Ratherio (vide *Oudinum*, II, 486) monacho Lobisiensi ac deinde Veronensi episcopo, cujus librum de eodem argumento memorat Sigebertus c. 127, diversum, ut puto, ab ejus epistola ad Patricium, quam edidit Dacherius t. XII Spicileg., p. 37 (edit. novæ tom. I, p. 375). Herigeri librum primus, sed sine auctoris nomine vulgavit Cellotius ad Historiæ Gotheschalci calcem, Paris 1655, fol. Primus Herigeri esse observavit Mabillonius tom. I Analect., pag. 211 (editionis novæ pag. 496. seq.), et in præf. ad Sæc. IV Benedictin., § 2 et 3. *Vita S. Landoaldi* archiepiscopi Sæc. VII, quam sub Notgeri episcopi Leodiensis nomine dedit Surius 19 Mart., cui ipsius etiam Nodgeri testimonio vindicat eam Vossius pag. 353 *De hist. Lat.* eamdem Henschenius tom. III. Martii, p. 35-42, cum notis exhibet scriptam jussu Nodgeri ab Herigero. Denique Herigero etiam asserit Mabillonius Sæc. III, Act. Sanctor. Benedicti, pag. 14, *Vitam S. Berlendis* virginis circa annum 700 in Brabantia, quam sine auctoris nomine dede-

rat Bollandus tomo primo Febr., 3, p. 378. Quæ in Catalogo librorum bibl. Leidensis an. 1674, 4, edito per Fridericum Spanhemium inter msta Legati Scaligerani, pag. 393, num. 31, memoratur *Ratio abaci secundum Heringerum*, eam in Catalogo ejusdem bibliothecæ quem longe locupletio n deinde an. 1716 fol. dedit Casimirus Oudinus, n invenio sed pag. 339. *Adolardi* philosophorum asseclæ ultimi, *Doctrinam sive Regulas abaci* *. Huic auctori reipsa ascribi librum de *ratione Abaci* probat testimonium Alberici in Chronico, qui hunc librum tribuit Herigero ad an. 900. *Herigeri habentur Regulæ numerorum super abacum Gerberti* Remensis archiepiscopi, dein Ravennatensis, tum Romani pontificis Silvestri II nomine.

Historia rei litterariæ Gallicanæ multascitu digna de scriptore hoc tradit. Principio quidem liber *De corpore et sanguine Domini* scriptus omnino est adversus Paschasium Radbertum; ita enim Sigebertus rotundis verbis affirmat. Insuper liber sub hoc nomine a Cellotio editus diversus omnino est ab hoc ipso opere ab Herigero confecto; nam iidem auctores Historiæ litterariæ Gallicanæ, tom. VI, p. 587, etc., non exigui momenti rationibus evicerunt Cellotianum opus sincerum esse Silvestri papæ II fetum. Ex quo fit ut Herigeri liber *De corpore et sanguine Domini* nondum lucem aspexerit. Vide eamdem Historiam litterariam tom. VII, pag. 201, ubi et quædam ejus poetica in honorem sanctorum et sanctæ Virginis indicantur.

HERIGERI ET ANSELMI

GESTA

EPISCOPORUM TUNGRENSIUM, TRAJECTENSIIUM

ET

LEODINASIUM

EDENTE V. CL. RUDOLPHO KÖPKE PH. D.

(Ap. PERTZ *Monum. Germ. hist.*, Script. tom. VII, pag. 134.)

DE VITA ET SCRIPTIS HERIGERI ET ANSELMI

DISQUISITIO.

Idem fere artem scribendæ historiæ quasi decurrere spatium quod regum et populorum res gestas, atque iisdem quæ illis insitæ et innatæ sunt legibus obtemperare, et sciunt omnes et ipsa rerum natura probat. Itaque cum ex omnium rerum conversione Carolorum regnum emersisset, una cum iis post claros illos Germanicarum gentium scriptores nati sunt Annales regum et imperatorum, quos sæculo XI haud contemnenda auctorum arte floruisse constat. Sed eodem tempore quo Germanorum imperium in-

gruente imperatorum et Romanorum pontificum discidio dilabi videretur, paulatim aliud rerum scribendarum genus incrementa capere coepit. Jam enim crebriores erant auctores in ecclesiasticis, ut ita dicam, componendis historiis, quibus et episcoporum et abbatum Vitae describerent; quod librorum genus eo magis invaluit apud clericos, quæ melius, communi Ecclesiæ vinculo conjuncti, episcopatus et monasteria suo quasi genie frui perspiciebant. Cujus rei primum exemplar cum Gesta ipsorum pon-